

Sygn. akt VII U 2753/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: stażysta Justyna Łącka

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2016 r. w Gdańsku

sprawy P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

ze skargi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 7 października 2015r. sygn. VII U 1124/15

na skutek odwołania P. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 29 grudnia 2011 r. nr (...)

1. **oddala skargę,**

2. **zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz ubezpieczonego P. S. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VII U 2753/15

UZASADNIENIE

W dniu 22 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystąpił ze skargą o wznowienie postępowania w przedmiocie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy zakończonego prawomocnym wyrokiem z dnia 07 października 2015 r. w sprawie o sygn. akt VII U 1124/15.

Skarżący powołując się na treść art. 403 § 2 k.p.c. wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku, jego zmianę w części co do daty początkowej przysługującego P. S. świadczenia rentowego i oddalenie w tej części odwołania wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 grudnia 2011 r., zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego, wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

W uzasadnieniu skargi organ rentowy wskazał, iż wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku pozyskał informację, iż od 22 czerwca 2011 r. P. S. jest niezdolny do pracy i z tego tytułu do 13 listopada 2011 r. wypłacono mu zasiłek chorobowy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dysponował wcześniej taką informacją. W ocenie organu rentowego, brak możliwości zaliczenia okresu od 22 czerwca 2011 r. do 30 lipca 2011 r. do stażu pracy jako okresu składkowego oraz pobieranie zasiłku chorobowego do dnia 13 listopada 2011 r. powoduje, że nie

są spełnione ustawowe przesłanki do przyznania P. S. prawa do renty z tyt. całkowitej niezdolności do pracy od 01 września 2011 r. do 30 września 2016 r.

W piśmie z dnia 17 lutego 2016 r. organ rentowy wyjaśnił, iż P. S. będąc niezdolnym do pracy pobierał zasiłek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego do dnia 12 grudnia 2011 r. Tym samym świadczenie rentowe z tyt. całkowitej niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu w okresie od 13 grudnia 2011 r. do 30 września 2016 r.

Postanowieniem z dnia 15 marca 2016 r. Sąd odmówił wstrzymania wykonania wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 07 października 2015 r. VII U 1124/15.

W odpowiedzi na skargę ubezpieczony wniósł o jej oddalenie w całości, oddalenie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku, przyznanie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano m.in., iż organ rentowy w toku postępowania sądowego miał wiedzę odnośnie niezdolności ubezpieczonego do pracy, co wynika chociażby z protokołu kontroli przeprowadzonej przez ZUS w dniach 03-08 listopada 2011 r. Nawet zaś gdyby organ rentowy nie dysponował wcześniej tymi wiadomościami, w ocenie ubezpieczonego nie są to okoliczności faktyczne które mogą mieć wpływ na wynik sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania w sprawie VII U 1124/15 nie zasługuje na uwzględnienie. Inicjując rozważania w przedmiotowej sprawie warto podkreślić, iż instytucja wznowienia opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o presumpcję wadliwego procesu i zastąpienie zapadłego orzeczenia orzeczeniem nowym.

Decyzją z dnia 29 grudnia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu P. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na fakt, że w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o dochodzone świadczenie nie udowodnił 5 letniego okresu pracy, a jedynie 1 m-c i 10 dni.

Sąd Okręgowy w Gdańsku prawomocnym wyrokiem z dnia 07 października 2015 r. sygn. akt VII U 1124/15 zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział G. z dnia 29 grudnia 2011 r. i przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tyt. całkowitej niezdolności do pracy od dnia 01 września 2011 r. do dnia 30 września 2016 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystąpił o wznowienie postępowania w sprawie VII U 1124/15, w której zapadł wyrok zmieniający zaskarżoną decyzję z dnia 29 grudnia 2011 r. i przyznający wnioskodawcy P. S. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 01 września 2011r. do dnia 30 września 2016r., wskazując jako podstawy zaskarżenia tego orzeczenia wykrycie okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, z których nie można było skorzystać w poprzednim postępowaniu, w postaci informacji, iż ubezpieczony od 22 czerwca 2011 r. był niezdolny do pracy i z tego tytułu do 13 listopada 2011 r. wypłacono mu zasiłek chorobowy.

Na wstępie wyjaśnienia wymaga, że skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia służącym wzruszeniu prawomocnych orzeczeń. Nadzwyczajny charakter tego środka prawnego, skierowanego przeciwko prawomocnemu orzeczeniu powoduje, że wznowienie postępowania sądowego może nastąpić wyłącznie z powodów określonych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Przepisy art. 401, 401 1 i 403 k.p.c. wymieniając podstawy wznowienia postępowania tworzą zamknięty katalog. W związku z tym, oparcie skargi na innych podstawach niż wymienione w tych przepisach jest niedopuszczalne.

Przed przystąpieniem do merytorycznego rozpoznawania skargi o wznowienie postępowania Sąd bada, czy zostały spełnione konieczne warunki umożliwiające jej rozpoznanie. Warunkiem rozpatrywania zasadności skargi jest spełnienie warunków określonych w art. 410 § 1 k.p.c. : czy skarga została wniesiona w terminie określonym art. 407 k.p.c., czy jest ona dopuszczalna w tym konkretnym postępowaniu, i czy oparta jest na ustawowej podstawie. Brak któregokolwiek z nich sprawia, że merytoryczne rozpoznanie skargi jest niemożliwe i skarga taka podlega odrzuceniu.

W ocenie Sądu te w/w warunki zostały spełnione. Mianowicie organ rentowy wniósł przedmiotową skargę w postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem. Nadto zachował trzymiesięczny termin , o jakim mowa w

art. 407 k.p.c., gdyż wyrok został wydany dnia 07 października 2015 r., zaś skargę wniesiono 22 grudnia 2015., co pozwala przyjąć, nawet wobec niemożności ustalenia daty, w której skarżący dowiedział się o nowych okolicznościach, iż powyższa przesłanka została spełniona. Od wydania orzeczenia do chwili wniesienia skargi nie upłynął bowiem termin 3 miesięczny. W końcu organ rentowy oparł swoją skargę na ustawowej podstawie, tj. na podstawie, o której mowa w art. 403 § 2 k.p.c.

Trzeba pamiętać, że badanie dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania nie jest badaniem zasadności skargi. Chodzi tu jedynie o stwierdzenie, czy zachowane zostały warunki, które umożliwiają rozpatrywanie samej skargi o wznowienie postępowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd przystąpił do merytorycznego rozpoznania skargi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. o wznowienie postępowania.

I tak, zakres postępowania zainicjowanego skargą o wznowienie, wytycza norma art. 412 § 1 k.p.c. zgodnie, z którą Sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie określa podstawa wznowienia i nie jest dopuszczalne wyjście poza tę przyczynę.

Należy też podnieść, że w doktrynie funkcjonuje podział podstaw wznowienia na:

- przyczyny nieważności, które stanowią bezwzględny powód wznowienia w tym znaczeniu, że ich stwierdzenie skutkuje zawsze uchYLENIEM zaskarżonego orzeczenia,
- oraz tzw. podstawy restytucyjne (art. 403 k.p.c.), których istnienie uzasadnia uchYLENIE orzeczenia tylko w wypadku wystąpienia związku przyczynowego zachodzącego między nimi, a treścią rozstrzygnięcia,
- i wreszcie wydanie wyroku w oparciu o akt normatywny uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą (art. 401 § 1 k.p.c.).

Możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. jest uzależniona od trzech przesłanek:

- wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane,
- możliwości ich wpływu na wynik sprawy,
- niemożność skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego w grę wchodzi tylko okoliczności faktyczne i środki dowodowe istniejące już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, nie zaś powstałe po tej dacie. Nadto chodzi tu o okoliczności faktyczne i środki dowodowe nie tylko nieujawnione, ale też i nieujawnialne, czyli takie o których strona nie wiedziała z obiektywnych przyczyn oraz wiedzieć nie mogła. Nadto późniejsze wykrycie obejmuje nie jakiegokolwiek nowe okoliczności faktyczne i środki dowodowe, lecz tylko takie które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a zatem dotyczące podstawy faktycznej dochodzonego przez powoda roszczenia – tj. uzasadniające przytoczony w pozwie lub w odpowiedzi na pozew stan faktyczny i na tyle istotne, że ich uwzględnienie spowodowałoby wydanie innego rozstrzygnięcia.

Przepis art. 412 § 1 kpc stanowi, że Sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie określa podstawa wznowienia. Po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd stosownie do okoliczności bądź oddala skargę o wznowienie, bądź uwzględniając ją zmienia zaskarżone orzeczenie albo je uchyla i w razie potrzeby pozew odrzuca lub postępowanie umarza (art. 412 § 2 kpc).

Odnosnie wskazanej przez skarżącego podstawy wznowienia postępowania tj. kwestii ujawnienia nowych okoliczności, których pozwany nie mógł podnieść w sprawie, w której domaga się wznowienia, stwierdzić należy, iż fakt uzyskania w trakcie wykonywania prawomocnego wyroku przez organ rentowy informacji, iż od 22 czerwca 2011r.

P. S. był niezdolny do pracy i z tego tytułu do 13 listopada 2011 r. wypłacany był mu zasiłek chorobowy, nie stanowi nowych okoliczności w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. Trudno przede wszystkim powyższym okolicznościom przyznać przymiot nowości. Były to informacje ujawnialne, jak najbardziej w zasięgu dostępności jednostki organizacyjnej ZUS zajmującej się wydawaniem decyzji w przedmiocie, w którym toczyło się postępowanie w sprawie pod sygnaturą VII U 1124/15. Fakt, iż dane znajdowały się w innej jednostce organizacyjnej ZUS nie może być uwzględniony, na organie bowiem jako stronie postępowania, a jednocześnie co należy nadmienić, profesjonalistcie, ciążył obowiązek ustalenia wszystkich okoliczności istotnych w sprawie, mających wpływ na prawo do świadczenia a które były możliwe do ustalenia ostatecznie na etapie toczącego się postępowania sądowego. Przyznać należy rację skarżącemu, iż już nawet w trakcie kontroli przeprowadzonej przez ZUS w dniach 03-08 listopada 2011 r. w przedsiębiorstwie, w którym zatrudniony był ubezpieczony, szczegółowo opisano w protokole kwestie wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy ubezpieczonego w okresie czerwiec-wrzesień 2011 r. wskazując, za jakie okresy ubezpieczony przedłożył zwolnienia lekarskie.

Wykrycie zaś okoliczności faktycznych lub dowodów w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. dotyczy faktów i środków dowodowych, które - poza przesłanką ich nieujawnienia w postępowaniu prawomocnie zakończonym - były dla strony skarżącej wówczas „nieujawnialne”. Przepis ten obejmuje zatem fakty nieujawnialne albo stronie

nieznane i dla niej niedostępne. Fakty natomiast ujawnialne, czyli te, które strona powinna znać, bo miała możliwość dostępu do nich, nie są objęte hipotezą tego przepisu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 marca 2005 r., III CZP 134/04, LEX nr 151652). Ponadto z brzmienia art. 403 § 2 k.p.c. wynika, że „wykrycie” nie odnosi się do okoliczności i dowodów jawnych z materiału poprzedniego postępowania, a tylko niedostrzeżonych przez stronę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 maja 1968 r., I CO 1/68, OSNCP 1969 nr 2, poz. 36).

W przypadku skarżącego nie można mówić o późniejszym wykryciu takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Skarżący mógł bowiem przy dołożeniu należytej staranności skorzystać w poprzednio zakończonym postępowaniu z okoliczności, na które się powołuje w skardze o wznowienie postępowania. Niemożność skorzystania w poprzednim postępowaniu z określonych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych nie ma bowiem miejsca wówczas, gdy istniała obiektywna możliwość powołania ich w tym postępowaniu, a tylko na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia czy błędnej oceny potrzeby powołania się na nie, strona tego nie uczyniła (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lutego 1999 r., II KKN 807/98, postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 2004 r., V CZ 158/03, niepublikowany).

Reasumując pozwany nie wykazał, że w poprzednim toczącym się postępowaniu nie miał możliwości podniesienia kwestii korzystania przez ubezpieczonego ze zwolnień lekarskich i pobierania zasiłku chorobowego oraz skorzystania z dokumentacji, w tym z protokołu kontroli, celem wykazania powyższych okoliczności.

Tym samym stwierdzić należy, iż skarga pozwanego organu rentowego o wznowienie postępowania jako bezzasadna podlega oddaleniu, o czym Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Rozstrzygnięcie jak w punkcie 2 wyroku w zakresie kosztów postępowania uzasadnia zasada odpowiedzialności za wynik procesu i brzmienie z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.

W punkcie 2 zasądzono koszty postępowania w kwocie 180 zł, na podstawie § 11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (DZ U nr 163, poz. 1349 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 01.08.15r. W odpowiedzi na skargę pełnomocnik ubezpieczonego wnosił bowiem o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego od organu rentowego.

SSO Monika Popelińska